

عنوان مقاله:

رده شناسی ساخت موصولی فارسی

محل انتشار:

دوفصلنامه علم زبان، دوره 7، شماره 12 (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 23

نویسنده:

سولماز محمودی - استادیار زبان شناسی، دانشگاه آتاترک، ارzurum، ترکیه

خلاصه مقاله:

ساخت موصولی یک گروه حرف تعریف مرکب است که شامل هسته موصولی و بند موصولی است و آن دو با هم یک سازه نحوی تشکیل می‌دهند. این ساخت توزیع گروه حرف تعریف را دارد. بند موصولی فارسی بند پیرو پس‌اسمی است که دارای ترتیب خطی حرف تعریف اسم بند است. این مقاله با تحلیل ۱۲۰۰ جمله حاوی بند موصولی که برگرفته از آثار زبان شناسان و دست‌نویسانی همچون انوری، شفائی، غلامعلی زاده، لازار، باطنی، نجفی، مشکوه‌الدینی... است، به بررسی بندهای موصولی فارسی براساس مطالعات بین‌زبانی و البته درون زبانی می‌پردازد که شامل راهبردهای مختلفی است برای صورت‌بندی ساخت موصولی (ارتقاء ضمیر موصولی و به‌جاماندن رد و یا اشتقاق در پایه بودن متمم‌ها و حضور ضمیر ابقایی/خلاء در جایگاه موصولی)، شقوق بند موصولی به‌لحاظ حضور هسته، سلسله مراتب جایگاه هسته (برونی، درونی)، و ترتیب خطی هسته (آغازی، پایانی) و بند، انواع هسته در بند موصولی توصیفی و توضیحی، ترتیب جایگاه حرف تعریف، هسته اسمی و بند موصولی در زبان فارسی، جایگاه وقوع موصولی سازی، ضمیر ابقائی، امکان و عدم امکان لانه‌گیری بندهای موصولی و امکان و عدم امکان حرکت بند موصولی. بنابراین، ابتدا براساس مشاهدات به تعمیم و توصیف همگانی می‌رسیم و سپس، از تشابهات بین زبان‌ها که از طریق مقایسه بین‌زبانی به دست می‌آید، تبیین می‌دهیم که علت شباهت و تمایل زبان‌ها می‌تواند اشتراک تاریخی، شناختی، پردازشی، معنایی و کاربردشناختی باشد، زیرا ملاحظات نقش مولفه‌های برون‌زبانی در توصیف رده‌شناختی اجتناب‌ناپذیر است..

کلمات کلیدی:

بند موصولی، ضمیر ابقائی، حرکت بند، هسته موصولی، لانه‌گیری، هسته نما، رده شناسی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1307891>

